

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
& ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 6 Σεπτεμβρίου 2010

ΠΟΛ.1126

ΤΜΗΜΑ Α΄

ΠΡΟΣ:ΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ταχ. Δ/νση :Κ. Σερβίας 10

Ταχ. Κωδ. :101 84 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες :Α. Ασημακόπουλος

Τηλ. :210 3375206

FAX :210 3375416

Θέμα: «Δικαίωμα ή μη άσκησης προσφυγής και υποβολής πρότασης διοικητικής επίλυσης της διαφοράς από πτωχό»

Σχετικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε ότι εκδόθηκε η αριθ. 302/2009 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ολομέλεια Διακοπών), με την οποία έγινε δεκτό:

α)Ομόφωνα, ότι μετά την κήρυξη της πτώχευσης δικαίωμα άσκησης προσφυγής και υποβολής πρότασης διοικητικής επίλυσης της διαφοράς (διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός) έχει μόνο ο σύνδικος της πτώχευσης.

β)Κατά πλειοψηφία, ότι σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου της πτώχευσης, ο πτωχός νομιμοποιείται, κατ'εξαίρεση , στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας και των συμφερόντων του, ασκώντας προσφυγή κατά των πράξεων της φορολογικής αρχής ή υποβάλλοντας πρόταση διοικητικής επίλυσης της διαφοράς.

Την παραπάνω γνωμοδότηση, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών κατά τα ανωτέρω, σας κοινοποιούμε για ενημέρωσή σας.

Ακριβές Αντίγραφο

Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΑΡΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησεως: 302/2009
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ολομέλεια Διακοπών
Συνεδρίαση της 22-7-2009**

Σύνθεση

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Τζεφεράκος, Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Νικόλαος Μαυρίκας, Νικηφόρος Κανιούρας και Βασίλειος Κοντόλαιμος, Αντιπρόεδροι Ν.Σ.Κ., Βλάσιος Ασημακόπουλος, Σπυρίδων Δελλαπόρτας, Φωκίων Γεωργακόπουλος, Βλάσιος Βούκαλης, Χρήστος Παπαδόπουλος, Χριστόδουλος Μπότσιος, Ανδρέας Φυτράκης, Ιωάννης Τρίαντος, Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ηλίας Δροσογιάννης, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Χρυσάφουλα Αυγερινού, Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντώνιος Κλαδιάς, Στέφανος Δέτσης, Νικόλαος Μουδάτσος, Παρασκευάς Βαρελάς, Βασιλική Δούσκα, Θεόδωρος Ψυχογιός, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Νίκη Μαριόλη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης και Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Παναγιώτης Πανάγος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

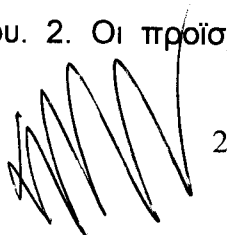
Αριθμός ερωτήματος : Το υπ' αριθμ. πρωτ. 1006925/1044/ΔΕ-Α'/18-1-2007 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών θεμάτων/ Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων/Διεύθυνση Ελέγχου/Τμ.Α' του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Περίληψη: Ερωτάται αν ο πτωχός έχει δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής και υποβολής προτάσεως διοικητικής επιλύσεως της διαφοράς.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους – Ολομέλεια Διακοπών, γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Εφαρμοστέες διατάξεις.

α. Στο άρθρο 17 του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007, ΦΕΚ Α 153) ορίζεται ότι: «1. Ο οφειλέτης από την κήρυξη της πτώχευσης στερείται αυτοδικαίως της διοίκησης (διαχείρισης και διάθεσης) της περιουσίας του (πτωχευτική απαλλοτρίωση), την οποία ασκεί μόνος ο σύνδικος. Μετά την κήρυξη της πτώχευσης, πράξεις διαχείρισης ή διάθεσης στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας από τον οφειλέτη ή προς αυτόν, χωρίς τη σύμπραξη του συνδίκου, είναι ανενεργείς και απαγορεύεται να καταχωρηθούν σε δημόσια βιβλία οποιασδήποτε φύσεως, χωρίς τη γραπτή έγκριση του συνδίκου.....4. Ο οφειλέτης δεν νομιμοποιείται μετά την κήρυξη της πτώχευσης σε δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία. Μόνο σε περίπτωση κατεπείγοντος και αδράνειας του συνδίκου νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας. Σε κάθε περίπτωση, ο οφειλέτης έχει το δικαίωμα να παρεμβαίνει προσθέτως στις δίκες που διεξάγει ο σύνδικος». Στο άρθρο 25 του ίδιου Κώδικα, που φέρει τον τίτλο «Αναστολή των ατομικών καταδιώξεων», ορίζεται ότι: «1. Με επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 26, από την κήρυξη της πτώχευσης αναστέλλονται αυτοδικαίως όλα τα ατομικά καταδιωκτικά μέτρα των πιστωτών κατά του οφειλέτη προς ικανοποίηση ή εκπλήρωση πτωχευτικών απαιτήσεων τους. Ιδίως απαγορεύεται η έναρξη ή συνέχιση της αναγκαστικής εκτέλεσης, η άσκηση αναγνωριστικών ή καταψηφιστικών αγωγών, η συνέχιση των δικών επ' αυτών, η άσκηση ή εκδίκαση ένδικων μέσων, η έκδοση πράξεων διοικητικής ή φορολογικής φύσεως, ή η εκτέλεση τους σε στοιχεία της πτωχευτικής περιουσίας. 2. Πράξεις κατά παράβαση της κατά την παράγραφο 1 αναστολής είναι απολύτως άκυρες». Στο άρθρο δε 182 του Π.Κ. ορίζεται ότι: «1. Ο παρών κώδικας εφαρμόζεται επί των διαδικασιών που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του. 2. Οι προϊσχύσασες διατάξεις εξακολουθούν να

 2

ισχύουν και να εφαρμόζονται επί των εκκρεμών διαδικασιών». Κατά δε το άρθρο: 180 «Ο παρών κώδικας αρχίζει να ισχύει από την 16η Σεπτεμβρίου 2007».

β. Στο άρθρο 2 του α.ν. 635/1937 ορίζεται ότι: « Από της πρωίας της ημέρας της επ' ακροατηρίω δημοσιεύσεως της αποφάσεως της κηρυττούσης την πτώχευσιν ο πτωχεύσας στερείται αυτοδικαίως της διοικήσεως της πτωχευτικής περιουσίας. 2. Εν τη πτωχευτική περιουσία δεν περιλαμβάνεται η μετά την κήρυξιν της πτωχεύσεως αποκτώμενη υπό του πτωχεύσαντος περιουσία. 3. Οι τόκοι και αι περιοδικαί παροχαί, και εάν γεννώνται μετά την κήρυξιν της πτωχεύσεως εξ ενοχής προϋφισταμένης της κηρύξεως, θεωρούνται ως πτωχευτική περιουσία. 4. Από της εν εδαφίω 1 προθεσμίας είναι αυτοδικαίως άκυρος ως προς την ομάδα πάσα δικαιοπραξία γενομένη υπό του πτωχεύσαντος ή προς τον πτωχεύσαντα και αφορώσα την πτωχευτικήν περιουσίαν».

Στο άρθρο 534 του Εμπορικού Νόμου ορίζεται ότι: «Από της κηρύξεως της πτωχεύσεως πάσα κατά του πτωχεύσαντος αγωγή αφορώσα την κινητήν ή ακίνητον αυτού περιουσίαν, παν μέτρον εκτελέσεως, είτε επί των κινητών, είτε επί των ακινήτων αυτού, εξακολουθούν ή επιχειρούνται κατά μόνων των συνδίκων. Δύναται όμως το δικαστήριον να δεχθή κατά το δοκούν αυτώ την παρέμβασιν του πτωχεύσαντος».

Περαιτέρω, στο άρθρο 26 Κ.Φ.Δ., που φέρει τον τίτλο «Ικανότητα του Πτωχού», ορίζεται ότι: «Ο πτωχός κατά τη διάρκεια της πτώχευσης, μπορεί να ασκήσει και ο ίδιος, ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, προσφυγή και τα ένδικα μέσα που συγχωρούνται κατά της σχετικής απόφασης, καθώς επίσης και να παρασταθεί σ' αυτά».

Στη διάταξη του άρθρου 24 του Κώδικα Διοικ. Δικονομίας, που φέρει τον τίτλο «Δικανική Ικανότητα - Φυσικά πρόσωπα» ορίζεται ότι: «1. Ικανότητα να αποφασίζει για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων έχει το φυσικό πρόσωπο το οποίο : α) έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, ή β) έχει περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα, αλλά μόνο ως προς τις διαδικαστικές πράξεις που αφορούν τη ρύθμιση σχέσεων για τις οποίες θεωρείται ικανό.....3. Αν το πρόσωπο δεν έχει δικανική ικανότητα για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων αποφασίζει ο νόμιμος αντιπρόσωπός του. 4. Κατ' εξαίρεση, για να αποτραπεί τυχόν επικείμενος κίνδυνος, επιτρέπεται και σε μη ικανό πρόσωπο να αποφασίζει για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων ύστερα από άδεια του

προέδρου του συμβουλίου, ή του δικαστή, που διευθύνει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρόκειται να εισαχθεί ή εκκρεμεί η υπόθεση».

Στη διάταξη του άρθρου 64 παρ.1, του ίδιου Κώδικα, ορίζεται ότι: «Προσφυγή μπορεί να ασκήσει εκείνος: α) ο οποίος έχει άμεσο, προσωπικό και ενεστώσ έννομο συμφέρον, η β) στον οποίο αναγνωρίζεται τέτοιο δικαίωμα από ειδική διάταξη νόμου».

γ. Στο άρθρο 70 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/94) ορίζονται τα εξής: «1. Ο υπόχρεος, σε βάρος του οποίου εκδόθηκε το φύλλο ελέγχου, μπορεί, να αμφισβητεί την ορθότητά του, να προτείνει τη διοικητική επίλυση της διαφοράς μεταξύ αυτού και του αρμόδιου προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. 2. Η πρόταση για διοικητική επίλυση της διαφοράς υποβάλλεται, προκειμένου για σχολάζουσα κληρονομία, από τον κηδεμόνα, για επιδικία από τον προσωρινό διαχειριστή, για μεσεγγύηση από το μεσεγγυούχο, για πτωχεύσαντα από το σύνδικο..... Τα πρόσωπα, που, κατά το προηγούμενο εδάφιο, προτείνουν τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, υπογράφουν και την πράξη που ορίζεται στην παράγραφο 6 του άρθρου αυτού. 3. Η πρόταση υποβάλλεται στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που έχει εκδώσει το φύλλο ελέγχου, με το δικόγραφο της προσφυγής ή με ιδιαίτερη αίτηση που κατατίθεται μέσα στην νόμιμη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής. Αυτός που υποβάλλει την αίτηση για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς υποχρεούται να προσκομίσει μέσα στην παραπάνω προθεσμία τα αποδεικτικά στοιχεία για την υποστήριξη της αίτησής του και να αναπτύξει τους ισχυρισμούς του. Στη δε διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 του ν.δ. 4600/1966 ορίζεται ότι: «1. Δικαστικός συμβιβασμός κατά το παρόν νομοθετικό διάταγμα είναι δυνατός σε όσες περιπτώσεις επιτρέπεται και όπως προβλέπεται διοικητική επίλυση της διαφοράς».

δ. Τέλος, στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι: « 1. Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει». Στο άρθρο δε 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), που κυρώθηκε με το ν.δ. 53 της 19/20-9-1974 (ΦΕΚ Α 256) ορίζεται ότι: «Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δίκαιως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος, το οποίον θα αποφασίση είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και

υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως....».

II. Θέση γνωμοδότησης.

α. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ν. 3588/2007, κατ' αρχάς, συνάγεται ότι ο οφειλέτης από την κήρυξη της πτώχευσης στερείται αυτοδικαίως της διοίκησης (διαχείρισης και διάθεσης) της περιουσίας του (πτωχευτική απαλλοτρίωση), την οποία ασκεί ο σύνδικος και ότι, ως προς το τίθεμένο ερώτημα, ο νομοθέτης του νέου Πτωχευτικού Κώδικα προέκρινε τη λύση ότι μόνο ο σύνδικος νομιμοποιείται, μετά την κήρυξη της πτώχευσης, σε δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία. Μόνο σε περίπτωση κατεπείγοντος και αδράνειας του συνδίκου ο οφειλέτης νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας. Σε κάθε δε περίπτωση, ο οφειλέτης έχει το δικαίωμα να παρεμβαίνει προσθέτως στις δίκες που διεξάγει ο σύνδικος (άρθρο 17). Συνεπώς, υπό την ισχύ του νέου Πτωχευτικού Κώδικα ο πτωχός οφειλέτης του Δημοσίου δεν έχει δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής κατά πράξεων της φορολογικής αρχής ούτε δικαίωμα υποβολής προτάσεως διοικητικής επιλύσεως της φορολογικής διαφοράς (διοικητικός συμβιβασμός, που προβλέπεται από τις επί μέρους διατάξεις των φορολογικών νόμων), άλλωστε, από τη κήρυξη της πτωχεύσεως αναστέλλονται αυτοδικαίως όλα τα ατομικά καταδιωκτικά μέτρα των πιστωτών κατά του οφειλέτη προς ικανοποίηση ή εκπλήρωση πτωχευτικών απαιτήσεων τους, η έκδοση πράξεων διοικητικής ή φορολογικής φύσεως κλπ. Κατ' εξαίρεση δε σε περίπτωση κατεπείγοντος και αδράνειας του συνδίκου (σωρευτικά) ο πτωχός οφειλέτης νομιμοποιείται στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας και των συμφερόντων του (άρθρο 25). Όσον αφορά, όμως τις εκκρεμείς διαδικασίες, πριν από την έναρξη ισχύος του νέου Πτωχ. Κ. (16-9-2007), κατ' άρθρο 182 αυτού, οι προϊσχύσασες διατάξεις εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται επ' αυτών.

Περαιτέρω, όσον αφορά τις εκκρεμείς διαδικασίες πριν από την έναρξη ισχύος του νέου Πτωχευτικού Κώδικα, από τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας συνάγεται ότι το εν λόγω νομοθέτημα δεν περιλαμβάνει οιαδήποτε ρύθμιση, η οποία να απαγορεύει ή να επιτρέπει στον πτωχεύσαντα να ασκεί επ' ονόματί του ένδικα βοηθήματα και μέσα και να παρίσταται σε αυτά, όπως προέβλεπε η προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 26 του Κ.Φ.Δ.. Στην

Εισηγητική Έκθεση, όμως, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, επί του άρθρου 240, οι προθέσεις του νομοθέτη έχουν καταγραφεί σαφώς ως ακολούθως: «... ..Ως προς τη δικανική ικανότητα του πτωχού, η Επιτροπή δεν υιοθέτησε ρύθμιση αντίστοιχη με εκείνη του άρθρου 26 του Κ.Φ.Δ. Προκρίθηκε δε η εκδοχή να σιωπήσει συναφώς ο Κώδικας, ώστε να έχουν, ως προς τη δικανική ικανότητα του πτωχού, εφαρμογή οι οικείες ειδικές διατάξεις του άρθρου 534 του Εμπορικού Νόμου». Συνεπώς, ο πτωχός, μετά την ισχύ του Κ.Δ.Δ., δεν κέκτηται τη νομιμοποίηση προς άσκηση προσφυγής κατά των εκδιδομένων και αφορωσών την πτωχευτική περιουσία καταλογιστικών πράξεων. Τούτο δε διότι εφαρμόζεται πλέον η προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 534 ΕμπΝ, δυνάμει της οποίας μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως, μόνος νομιμοποιούμενος ενεργητικώς και παθητικώς στις σχετικές δίκες, είναι ο σύνδικος της πτωχεύσεως (βλ. 307/2001 Γνωμ. Ν.Σ.Κ., Τμ. Γ').

Περαιτέρω, η ανωτέρω παραδοχή ότι ο πτωχός, μετά την ισχύ του Κ.Δ.Δ., δεν κέκτηται τη νομιμοποίηση προς άσκηση προσφυγής κατά των εκδιδομένων και αφορωσών την πτωχευτική περιουσία καταλογιστικών πράξεων, οδηγεί στη αυτονόητη παραδοχή ότι ο ίδιος δεν έχει τη δυνατότητα προς υποβολή προτάσεως διοικητική επίλυσεως της διαφοράς. Άλλωστε, από τη διάταξη του άρθρου 70 παρ. 2 εδ. 1 του Κ.Φ.Ε. σαφώς συνάγεται ότι ο πτωχός δεν νομιμοποιείται να προβεί ιδίω ονόματι σε υποβολή προτάσεως προς διοικητική επίλυση της φορολογικής διαφοράς, ήτοι σε πρόταση για διοικητικό συμβιβασμό, που προβλέπεται από τις επί μέρους διατάξεις των φορολογικών νόμων ή σε πρόταση για δικαστικό συμβιβασμό, που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 1 του ν.δ. 4606/1966 (η τελευταία διάταξη διατηρήθηκε σε ισχύ με τη διάταξη του άρθρου 285 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ.). Κατά τη διάταξη αυτή η πρόταση για διοικητική επίλυση της διαφοράς υποβάλλεται, προκειμένου για πτωχεύσαντα, μόνο από τον σύνδικο της πτωχεύσεως (βλ., ομοίως, 307/2001 Γνωμ. Ν.Σ.Κ., Τμ. Γ').

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, κατά την ομόφωνη άποψη των μελών της Ολομέλειας Διακοπών του Ν.Σ.Κ., μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής και υποβολής προτάσεως διοικητικής επίλυσεως της διαφοράς (διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός) έχει μόνον ο σύνδικος της πτωχεύσεως

β. Κατά την άποψη της πλειοψηφίας, η οποία απαρτίσθηκε από τους: Αλέξανδρο Τζεφεράκο, Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ., Νικόλαο Μαυρίκα και Βασίλειο Κοντόλαιμο, Αντιπροέδρους Ν.Σ.Κ., Βλάσιο Ασημακόπουλο, Σπυρίδωνα

Δελλαπόρτα, Φωκίωνα Γεωργακόπουλο, Χρήστο Παπαδόπουλο, Χριστόδουλο Μπότσιο, Ιωάννη Τριάντο, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Αλέξανδρο Καραγιάννη, Ηλία Δροσογιάννη, Ιωάννη Διονυσόπουλο, Ανδρέα Χαρλαύτη, Αντώνιο Κλαδιά, Στέφανο Δέτση, Νικόλαο Μουδάτσο, Παρασκευά Βαρελά, Βασιλική Δούσκα, Θεόδωρο Ψυχογιό, Γεώργιο Κανελλόπουλο, Νίκη Μαριόλη, Ανδρέα Ανδρουλιδάκη, Δημήτριο Χανή, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη και Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Νομικούς Συμβούλους και τη γνώμη του Εισηγητή Παναγιώτη Πανάγου, Παρέδρου Ν.Σ.Κ., οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, πρέπει να ερμηνευθούν εν όψει των διατάξεων του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος (δικαίωμα ακροάσεως και διοικητική προστασία) και αυτών του άρθρου 6 της Ε.Σ.Δ.Α. (δικαίωμα δικαστικής προστασίας). Ειδικότερα, δύναται βεβαίως να υποστηριχθεί ότι ο πτωχός, σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου της πτωχεύσεως, κατ' εξαίρεση, νομιμοποιείται, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας και των συμφερόντων του. Τυχόν δε αποστέρηση του πτωχού της ενεργητικής και παθητικής του νομιμοποίησης, επί των σχετιζομένων με την πτωχευτική περιουσία φορολογικών δικών και του δικαιώματός του να προβεί ιδίω ονόματι σε υποβολή πρότασης προς διοικητική επίλυση της διαφοράς, σε περιπτώσεις κατεπίγουσες, κατά τις οποίες αδρανεύει ο σύνδικος, μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα βλαπτικά για την πτωχευτική περιουσία και τα συμφέροντά του, τούτο δε προσκρούει στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος και στο άρθρο 6 της Ε.Σ.Δ.Α. (βλ. ΣτΕ 635/2002). Συνεπώς, σε περίπτωση κατεπίγοντος και αδράνειας του συνδίκου ο πτωχός νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας, ασκώντας προσφυγή κατά των πράξεων της φορολογικής αρχής ή υποβάλλοντας πρόταση διοικητικής επιλύσεως της διαφοράς (διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός). Υπέρ της απόψεως δε αυτής συνηγορεί και το γεγονός ότι την ίδια λύση προέκρινε και ο νομοθέτης του νέου Πτωχευτικού Κώδικα (άρθρο 17 παρ. 4), προφανώς για να αντιμετωπίσει τα σχετικά προβλήματα που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή των προγενέστερων διατάξεων, ιδίως σε περιπτώσεις αδράνειας του συνδίκου. Έρεισμα δε στην ως άνω άποψη παρέχει και η διάταξη του άρθρου 24 παρ. 4 του Κ.Δ.Δ., κατά την οποία, κατ' εξαίρεση, και προκειμένου να αποτραπεί τυχόν επικείμενος κίνδυνος, κατά την προβλεπόμενη διαδικασία, επιτρέπεται και σε μη ικανό πρόσωπο να αποφασίζει για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων.

γ. Κατά την άποψη, όμως, της μειοψηφίας, η οποία απαρτίσθηκε από τους: Νικηφόρο Κανιούρα, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ., Βλάσιο Βούκαλη, Ανδρέα Φυτράκη, Χρυσαφούλα Αυγερινού και Κωνσταντίνο Χαραλαμπίδη, Νομικούς Συμβούλους, από την ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων συνάγεται ότι, εκκρεμούσης της διαδικασίας της πτωχεύσεως, σε κάθε περίπτωση, δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής κατά πράξεων της φορολογικής αρχής και υποβολής σχετικής προτάσεως συμβιβαστικής επίλυσεως της διαφοράς, έχει μόνον ο σύνδικος της πτωχεύσεως, δεδομένου ότι ο πτωχός, μετά την ισχύ του Κ.Δ.Δ., στερείται της δυνατότητας να ασκεί ένδικα βοηθήματα και μέσα ιδιω ονόματι, ενώ από τη διάταξη του άρθρου 70 παρ. 2 του Κ.Φ.Ε. σαφώς συνάγεται ότι ο πτωχός δεν νομιμοποιείται να προβεί ιδίω ονόματι σε υποβολή προτάσεως προς διοικητική επίλυση της φορολογικής διαφοράς.

III. Κατόπιν των ανωτέρω, επί των τεθέντων ερωτημάτων, η Ολομέλεια Διακοπών του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε: α). Ομόφωνα μεν, ότι μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής και υποβολής προτάσεως διοικητικής επίλυσεως της διαφοράς (διοικητικός ή δικαστικός συμβιβασμός) έχει μόνον ο σύνδικος της πτωχεύσεως. β). Κατά πλειοψηφία, δε ότι σε περίπτωση κατεπίγειου και αδράνειας του συνδίκου της πτωχεύσεως, ο πτωχός νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας και των συμφερόντων του, ασκώντας προσφυγή κατά των πράξεων της φορολογικής αρχής ή υποβάλλοντας πρόταση διοικητικής επίλυσεως της διαφοράς.

ΑΘΗΝΑ 30.7.2009...

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Αλέξανδρος Τζεφεράκος

Ο Εισηγητής

Παναγιώτης Πανάγος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.